

Mediagedragscode AVROTROS

In 2009 heeft toenmalig Minister Plasterk in overleg met de Tweede Kamer aan de Omroepinstellingen verzocht om de spelregels en codes die zij hanteren bij de verzorging van hun programma-aanbod te expliciteren in een gedragscode: 'Deze gedragscode is een openbaar document waarin wordt vastgesteld welke algemene normen omroepen hanteren bij het tot stand komen van hun programma-aanbod. Op deze wijze wordt voor het publiek transparanter waar omroepen voor staan en waarop zij kunnen worden aangesproken' (TwK 18 april 2009). Vervolgens heeft het College van Omroepen een format opgesteld voor een mediagedragscode in de publieke omroep. Deze houdt rekening met de verplichtingen voor omroepen die onder meer voortvloeien uit Redactiestatuut, de Richtlijn Goed bestuur en Integriteit. AVROTROS heeft op basis van dit format een mediagedragscode opgesteld. Deze luidt als volgt.

1. Waar staat AVROTROS voor?

AVROTROS is een Nederlandse omroepvereniging die op basis van een in het beleidsplan erkenningsaanvraag 2016-2021 omschreven stroming, identiteit en missie een gevarieerd media-aanbod verzorgt voor een zo groot en breed mogelijk publiek, waarbij niemand wordt uitgesloten. Het media-aanbod komt op onafhankelijke wijze tot stand en is verbindend, positief, respectvol, uitnodigend en betrokken. AVROTROS richt zich in het bijzonder op de genres kunst & cultuur, amusement, consument & veiligheid, actualiteiten, jeugdprogramma's en drama. AVROTROS is maatschappelijk verankerd, onder meer door een actieve verenigingsorganisatie en door samenwerking met externe partijen, met name op gebied van cultuur en amusement. AVROTROS is dikwijls zichtbaar in het land, onder meer door de opname van programma's op locatie. AVROTROS levert een grote bijdrage aan de doelstellingen van de publieke omroep. Dat geldt zowel voor de variatie en kwaliteit van vorm en inhoud van het programma-aanbod als voor de bereikscijfers.

2.1. Algemene normen bij de totstandkoming van het programma-aanbod.

- a. Programmamakers en journalisten van AVROTROS zijn onafhankelijk in de wijze waarop zij programma's maken, binnen de grenzen van de uitgangspunten van AVROTROS, zoals vastgelegd in statuten, beleidsplan en begroting, alsmede in redactiestatuut en mediagedragscode. Eindverantwoordelijkheid van het programma-aanbod ligt bij de Directie, zijnde het bestuur van de omroepvereniging AVROTROS.
- b. De rechten en plichten van programmamakers en journalisten van AVROTROS zijn vergelijkbaar met die van alle omroepinstellingen in de publieke omroep. Zij gaan op zorgvuldige wijze te werk. Kijkers en luisteraars moeten zich een waarheidsgetrouw beeld kunnen vormen van het onderwerp waarover wordt bericht. Misleiding is uit de boze. De journalistieke deontologie is gericht op waarachtigheid, zoals onder meer beschreven in de Code van Bordeaux. Programmamakers en journalisten houden zich strikt aan de Nederlandse wetgeving en de daarop gebaseerde jurisprudentie.
- c. Programmamakers en journalisten zijn vrij in de selectie van (nieuws) onderwerpen, behoeven geen toestemming voor of instemming met de uitzending van een programma van degenen die daarin figureren. Wel dienen zij het belang dat met de uitzending is gediend, af te wegen tegen belangen van betrokkenen die daardoor kunnen worden geschaad; zij maken in de berichtgeving duidelijk onderscheid tussen feiten, beweringen en meningen; zij vermijden eenzijdige en

tendentieuze berichtgeving; zij maken geen misbruik van hun positie; zij verrichten hun werk in onafhankelijkheid en vermijden (de schijn van) belangenverstremgeling.

- d. Programmamakers en journalisten uiten geen beschuldigingen zonder dat hiervoor een deugdelijke grondslag bestaat. Zij passen het principe van hoor en wederhoor toe, indien dit mogelijk is, waarbij de geldende jurisprudentie wordt beschouwd als leidraad; zij zullen de privacy van personen niet verder aantasten dan in het kader van de uitzending redelijkerwijs nodig, cq onvermijdelijk is. Zij zenden geen informatie uit over verdachten en veroordeelden waardoor deze gemakkelijk kunnen worden geïdentificeerd en getraceerd, tenzij de naam een wezenlijk bestanddeel is van (informerende en waarschuwend) berichtgeving, de naam inmiddels algemeen bekend is, het niet vermelden van de naam leidt tot verwarring met anderen, de betrokkene zelf de openbaarheid zoekt of er sprake is van een algemeen belang.
- e. AVROTROS maakt in informatieve programma's geen gebruik van geldelijke of op geld waardeerbare bedragen van derden. Als derden in andere AVROTROS-programma's, bijvoorbeeld muziek of drama, een geldelijke of op geld waardeerbare bijdrage leveren, dan hebben deze geen invloed op de wijze waarop programmamakers het programma tot stand brengen. Het maken van afspraken over deze bijdragen geschiedt door andere AVROTROS-functionarissen dan de betreffende programmamakers.

2.2. Normen uit de Richtlijn Goed bestuur

- a. Ingeval medewerkers van AVROTROS of hun partner belangen hebben in ondernemingen met een directe of indirecte relatie met AVROTROS, zijn aard en omvang van deze belangen opgenomen in een register. Dit register wordt jaarlijks geactualiseerd en is niet openbaar in verband met privacy-overwegingen. Desgevraagd kan het ter inzage worden gesteld aan het CIPO.
- b. Een medewerker van AVROTROS die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen onderhoudt met een aanbieder van diensten aan AVROTROS, onthoudt zich van deelname aan besluitvorming over de betreffende opdracht.
- c. Een medewerker van AVROTROS neemt van een aanbieder van diensten aan AVROTROS geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van die aanbieder kan beïnvloeden.
- d. Indien AVROTROS ten behoeve van zijn organisatie producten of diensten wenst af te nemen, waarvoor de wettelijke aanbestedingsregels niet gelden, wordt bij drie leveranciers een offerte aangevraagd, ingeval met de opdracht meer dan € 50.000 is gemoeid. Deze richtlijn geldt niet voor opdrachten tot het vervaardigen van televisie- of radioprogramma's, dan wel internetcontent, de daarvoor benodigde av-faciliteiten inbegrepen.
- e. Een medewerker die een nevenfunctie wil vervullen, anders dan uit hoofde van zijn werkzaamheden, heeft hiervoor toestemming nodig van de Directie van AVROTROS. Een medewerker vervult geen nevenfunctie die strijdig is met het belang van AVROTROS.
- f. Een medewerker gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarvoor hij uit hoofde van zijn medewerkerschap beschikt. Dit is opgenomen in de arbeidsovereenkomst tussen AVROTROS en de medewerkers. Er is een

privacyreglement in ontwikkeling, alsmede protocollen voor (bedrijfs)communicatiemiddelen en voor gebruik van social media.

- g. AVROTROS doet jaarlijks verslag van haar activiteiten in het Jaarverslag, de jaarrekening en het verslag in het kader van de Richtlijn Goed bestuur. Deze documenten worden geplaatst op de website van AVROTROS.
- h. AVROTROS heeft een compliance officer. Die ziet toe op de werking van de Richtlijn Goed bestuur. Meldingen worden onderzocht door Directie en/of Raad van Toezicht. Die toetsen de betreffende gedragingen aan wettelijke bepalingen, de inhoud van de arbeidsovereenkomst, de CAO, overige regelingen in de publieke omroep, alsmede de Richtlijn Goed Bestuur. Een compliance charter is in voorbereiding.
- i. De verantwoordelijkheid voor en besluitvorming over het gebruik maken van bijdragen van derden ligt bij de Directie van AVROTROS.
- j. AVROTROS bedingt bijdragen alleen door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien de bijdragen worden bedongen door de buitenproducent is AVROTROS mede-ondertekenaar van het contract tussen de betreffende buitenproducent en de co-financier.
- k. AVROTROS doet jaarlijks tevens opgave van de financiële bijdragen betreffende programma's aan de netcoördinatoren, inclusief bijdragen rechtstreeks aan derden-producenten.
- l. Sponsors worden op de aftitelrol van het betreffende programma vermeld ('Dit programma is mede mogelijk gemaakt door...'), conform de toepasselijke regels van het Commissariaat voor de Media.
- m. AVROTROS vermeldt jaarlijks in de additionele informatie op de jaarrekening het bedrag en/of aard en de waarde van de product/dienst dat deze aan bijdrage heeft ontvangen, de naam van de sponsor en wat de specifieke relatie tussen de betreffende sponsor en AVROTROS is, een en ander gespecificeerd per programma.
- n. AVROTROS publiceert jaarlijks een Jaarverslag op basis van de richtlijn Goed bestuur. Er is een Compliance Officer die aan de Directie rapporteert.

2.3. Gedragscode bij de totstandkoming van programma's

- a. In het algemeen geldt dat AVROTROS-programma's moeten voldoen aan alle wettelijke eisen en aan alle kwaliteitseisen die voortvloeien uit de beschrijving van stroming, identiteit, missie en doelstellingen. Die zijn onder meer opgenomen in statuten, vijfjaarlijkse beleidsplan in het kader van de erkenningsaanvraag en de jaarlijkse beleidsplannen van AVROTROS.

Samengevat gaat het om de volgende punten.

- AVROTROS vertegenwoordigt een stroming in de Nederlandse bevolking die hecht aan individuele waarden als vrijheid, verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid en sociale waarden als cohesie, familiale gezelligheid en gezamenlijke beleving van media-aanbod.
- AVROTROS is onafhankelijk en ondogmatisch ten opzichte van religie en ideologie. Dit is van belang in de context van het uitgangspunt van externe pluriformiteit in de publieke omroep.
- AVROTROS verzorgt een breed, gevarieerd media-aanbod voor een groot publiek en in een stijl die verbindend, positief, respectvol, uitnodigend en betrokken is.

- Het media-aanbod van AVROTROS voldoet aan de eisen die worden gesteld in de Mediawet. Het is onafhankelijk van commercie en overheid; gevarieerd qua genre, kwalitatief hoogstaand, toegankelijk voor een groot publiek.
 - Het media-aanbod van AVROTROS voldoet aan democratische, sociale en culturele behoeften van het publiek (art 2.1-1Mw).
- b. De programma's worden geëvalueerd in de organisatie door de programmaleiding, Directie en programma commissie van de Verenigingsraad. Verder worden programma's geëvalueerd door de net- en zenderredacties in de publieke omroep.
- c. Ingekomen post, telefoon en mail worden volgens procedure verwerkt bij de afd communicatie. Verder komen veel reacties binnen bij de redacties van programma's; ook via social media. Eventuele klachten worden afgehandeld door de redacties van de betreffende afdelingen.
- d. De opvattingen van burgers kunnen bij redactionele afwegingen worden betrokken. Dit past bij de missie en uitgangspunten van AVROTROS. De invloed van deze opvattingen op de inhoud van programma's varieert, afhankelijk van het format van het programma, de eenduidigheid van de opvattingen en de mate waarin deze geschikt zijn voor programmatische uitwerking. De invloed van burgers op de programma-inhoud is sterk toegenomen met de opkomst van panels via internet. Redacties van onder meer Een Vandaag en Radar hebben deze opgezet met als doel op reguliere basis contact te onderhouden met burgers.
3. AVROTROS past de volgende evaluaties toe.
- a. De Verenigingsraad AVROTROS is het orgaan dat Directie, zijnde het bestuur van de omroepvereniging, kan aanspreken op de uitvoering van missie en doelstellingen.
- b. Bijdrage aan de evaluatie door de NPO, ex art. 2.184 e.v. Mw.
- c. De normen die voortvloeien uit de gedragscodes worden op gebruikelijke wijze gehanteerd bij AVROTROS, zoals ook andere normen uit arbeidsovereenkomsten, CAO en overige bedrijfsregelingen. AVROTROS kijkt in dat verband in de regel niet alleen naar de letter, maar ook naar de geest en doelstelling van de betreffende regeling
- d. Bij AVROTROS houdt de Raad van Toezicht namens de Verenigingsraad toezicht op de Directie en het omroepbedrijf. Verder wordt extern toezicht gehouden door de externe accountant en het Commissariaat voor de Media. Bovendien heeft de RvB NPO veel informatie over de organisatorische, financiële en programmatische gang van zaken binnen AVROTROS.
- e. De mediagedragscode wordt met enige regelmaat geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.
- f. AVROTROS laat de redacties van journalistieke programma's vrij in de keuze te participeren in de Raad van Journalistiek. Sommige redacties zijn hiervan geen voorstander omdat de procedures van de Raad voor Journalistiek in vergelijking met reguliere rechtspraak minder goed zijn uitgewerkt. Zo wordt te weinig feitenonderzoek gedaan en is er geen beroepsmogelijkheid. AVROTROS heeft zich aangesloten bij de code voor de Journalistieke Ombudsman van de NPO.